

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se scotesc după tarifă ce prețuri foarte moderatu

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Școala română.

Am ajuns în era fericitului șovinism, ca inscripția de școală română să fie proscrisă. Anume, deputatul secui Gál Sándor s'a plâns în dietă, că unele școli gr-orientale poartă pe frontispiciu inscripția de școală română și a cerut intervenirea ministrului de culte pentru delăturarea acestei stări anormale, care este în contradicție cu legea și cu principiile patriotice (!)

Și oare ce a răspuns ministrul Berzeviczy la acestea nesdrăvăni? În alte țări unde mîntea sănătoasă nu a părăsit pe cei dela putere într'un cas analog, ministrul ar fi zis, școala e proprietatea confesiunii, proprietarul poate așeza inscripția după placul său și apoi din cauza inscripției „școala română” temelia statului nu se clătină și în fine inscripția aceea corespunde și adevărului; pentru-că de fapt școala aceea este română, cei drept, cu caracter confesional. Inșe nu de geaba suntem noi în Ungaria, nu înzadar este Berzeviczy ministrul de culte, căci eată ce a răspuns dl ministru în aceasta afacere în vorbirea sa din 2 August.

„Eu, Onorată Cameră, nu mă sfiesc a declara, că această inscripție este contrară legii; legea nu cunoaște școala cu caracter național român, sau sârbesc, ci cunoaște numai școala confesională; aceasta numire se poate aplica pe respectiva școală; dară o numire ca aceea, de care a făcut amintire stimatul deputat, că anume pe o școală se pune inscripția de „școala română”, aceasta este și contra legii. După convingerea mea aceasta este din punctul de vedere a legalității singura părere corectă și stimatul domn deputat poate fi convins despre aceea, că în toate cazurile ce-mi vor veni la cunoștință, voi valida aceasta părere legală.”

Nu dubităm, că dl ministru își va valida părerea sa, dubităm însă în legalitatea acestei păreri. Înainte de toate unul dintre cele mai cardinale principii juridice zice, că tot este permis, ceea-ce legea expressis verbis nu oprește. Noi nu cunoaștem nici o lege, care ar opri inscripția de școală română, deci din punct de vedere a legalității, părerea d-lui ministru nu e corectă.

Este drept, că legea nu cunoaște școala cu caracter național românesc, dară nu cunoaște nici școli cu caracter național maghiar. Dacă părerea d-lui ministru de culte ar corespunde legii; atunci și inscripția de școală maghiară ar fi contrară legii.

Legea despre instrucția poporală peste tot nu clasifică școlile după caracterul lor național, ci după susținătorii de școale, vorbește deci despre școale de stat, confesionale, comunale și private. Tocmai din acest motiv deducțiunea d-lui ministru de culte este cu totul eronată, îndeosebi cu pri-

vire la gr-orientali. Pentru-ca biserică gr-orientală este sau națională română sau națională sârbescă, în consecință, școlile susținute de acestea confesiuni nu pot avea alt caracter decât sau românesc sau sârbesc. Apoi se nu uităm, că școala își capătă numirea sa, nu după caracterul său juridic, ci după limba de propunere. Așa d. e. în ochii poporului, atât școala de stat, cât și cea reformată confesională este școală ungurească, eară poporul chiar și cel unguresc va numi școala confesională gr.-or. sau gr.-cat., școală românească, pentru-ca romanitatea școlii îi mai evidentă, decât caracterul ei confesional.

Precum se vede guvernărilor noastre școala română le este un spin în ochi, care trebuie delăturat. Ca inscripțiile să fie delăturate se va îngriji Berzeviczy, eară ca în esență școala română se nu mai fie română, se îngrijește noul său proiect școlar, așa încât roștul campaniei pornit în contra inscripțiilor nici nu-l putem înțelege; pentru-că îndată-ce proiectul său școlar va fi votat, inscripția de școală română trebuie să o delăturăm noi înșine, fiind-că școala română nu va mai exista și inscripția de școală română va conține o patentă minciună.

Incă nu cuvânt în chestia deputaților.

„Drapelul” ocupându-se cu mișcarea pornită în cercurile alegătorilor români față de deputații români guvernamentali, susține părerea, că de-oare-ce nu partidul național ia ales, nu avem drept a-i trage la răspundere. Aceasta teorie susținută în general este falsă; pentru-că admitând, că partidul național și conducerea acestui partid ca atare, nu are dreptul de a disciplina pe acești rătăciți, totuși nu putem denega dreptul de a trage pe acești domni la răspundere ori-cărui român, pentru-că ori-care român are dreptul, ba chiar și datorința de a griji, ca niște frați rătăciți și lipsiți de sentimente românești să nu atenteze la viața noastră națională. Nu ca membrii ai partidului liberal au fost și sunt trași la răspundere acești domni, ci ca români; pentru-că pe lângă toate păcatele mari și grozave, ce le-au comis acești indivizi, ei și astăzi se girează de români și toată forța lor față de alegătorii lor constă în pretinsa lor romanitate. Și noi se nu avem dreptul a face atenți pe acești domni, că aceea-ce comit, e curată tradare de neam! Și oare alegătorii lor, cari i-au ales în credință, că ei nu numai după nume și cu gura sunt români, ci de fapt simțesc și lucră românește, se nu aibă dreptul ai face atenți la datorința lor. Teorii abstracte și deducțiuni false nu vor împiedeca presa română și pe alegătorii români întru împlinirea datorinței lor. A sosit timpul, și dacă nu a sosit încă, trebuie să sosească, când tradarea națională va fi răsplătită după merit, și când nime nu-și va mai putea valida interesele sale egoiste și particulare în contul intereselor naționale.

Din acestea considerațiuni nu-mai bucura ne putem, că mișcarea pornită la Sasca a aflat răsunet la Bogșa și Ioșăș.

Noi din parte-ne dorim, ca aceasta mișcare românească să se răspândească cât de tare și să se manifesteze într'un mod și mai impozant.

Anume ar fi consult, dacă alegătorii toți ar ținea în aceasta chestiune conferențe și din aceste conferențe ar, provoca pe deputații lor, că sau se se conformeze dorinței alegătorilor, sau se-și depună mandatele de cari nici așa nu sunt vrednici.

De altfel între cei 9 deputați guvernamentali români, cari prin prezența lor în dietă fac rușine neamului nostru, se află și doi deputați din părțile ardelene și anume Ioan Ciocanu, ales în cercul Năsăudului și Dr. Nicolae Șerban, ales la Arpaș. Nu putem presupune, că grănițerii dela Năsăud și boerii din țeara Oltului, ar consimți cu atitudinea deputaților numiți. Vedem, că alegătorii dela Sasca, Bogșa și Ioșăș sau pus în mișcare și și-au provocat deputații lor, ca se ese din partidul liberal și se nu voteze proiectul școlar al lui Berzeviczy.

Oare nu cred Românii dela Năsăud și Arpaș, că ar fi corect se-și facă și ei datorința și se imiteze pe confrății lor dela Sasca Bogșa și Ioșăș.

A tăcea, a sta cu mâinile în sîn în aceasta chestiune este păcat; fiindcă tăcerea se poate explica, ca și când și alegătorii ar aproba ținuta neromânească a lui Dr. Șerban și Ciocan. Noi avem părere mult mai bună despre românii dela Năsăud și despre cei din țeara Oltului, decât se presupunem o atare păcătoșenie despre ei și suntem convinși că își vor împlini cu cinste datorința de român.

Partide noi în Ungaria.

Sub titlu „Partide noi în Ungaria” ziarul „Secolul” din București publică un interesant articol în care se ocupă și cu situațiunea noastră politică. Fiind aceasta parte de interes și pentru noi, credem că facem un serviciu cetitorilor nostri dacă o reproducem și noi, eată ce spune confratele din București:

Câtă vreme s'a urmat politica rezistenței pasive, prohibițiunea aceasta mai mult moralmente jignitoare nu s'a simțit, materialmente vorbind, din cale afară greu; cu toată ordonanța, naționalitățile, și îndeosebi Românii, continuau a se socoti și a se simți ca alcătuiind partid deosebit, și o organizație, neoficială dar nu mai puțin respectată, continua a-i ține strîns uniți în jurul aceluiași drapel imaterial. — Cu inaugurarea politicii activiste însă nu mai poate merge așa. Va fi nevoie de alcătuire de comitete electorale de o conducere centrală văzută și recunoscută, vor trebui să se țină întruniri, să se organizeze o propagandă, etc. Toate acestea nu pot

să le facă în Ungaria de cât partidele recunoscute, — iar pe bază națională nu se da drept de alcătuire partidelor...

Ce este dar de făcut? Chestiunea a fost atinsă de valorosul deputat român Aurel Vlad, de-o-camdată singurul reprezentant autorizat și recunoscut în parlamentul ungar, al celor trei milioane de Români din Ungaria. D-sa într'un discurs rostit în fața alegătorilor săi din Dobra, în Hunedoara, constatând că nu este speranță de a se recăștiga dreptul vechiului partid român pe baza națională de a mai funcționa ca în trecut, a adăugat:

„Inșă nici un guvern nu ne va contesta dreptul ca pe bază de principii să ne organizăm într'un nou partid politic, al cărui membru poate fi ori-cine, fără considerațiune la naționalitatea sa, presupunând că aderă la principiile partidului. În forma asta putem grupa pe toți locuitorii țării cari, în privința națională, sunt nedreptățiți, într'un singur partid unitar și puternic.”

Este clar că ceea-ce se preconizează aci este întemeierea unui partid federalist, sau, și dacă va purta alt nume, pe bază de principii de natură federalistă. Un asemenea partid nu numai că nu ar fi exclusivist național, dar nimeni și chiar nimic n'ar putea împiedeca aderarea chiar a unor Maghiari, în deajuns de clar văzători ca să cunoască cum că viitorul Ungariei stă în alternativa: Ungaria va fi un stat federativ, sau nu va fi.

Un asemenea partid n'ar mai putea fi atins în funcționarea lui de prohibițiunea ce privește numai organizările pe basă națională, din cari adică n'ar putea face parte, chiar de ar voi, cetățeni de altă naționalitate ai statului. Un asemenea partid ar mai avea apoi marele avantaj accentuat de a cuprinde într'o organizație unitară toate naționalitățile din Ungaria.

Ideea nu este cu desăvârșire nouă; suntem în măsură a ști pozitiv că ea a mai fost enunțată, chiar în urma interdicției de funcționare a partidului național-român, dar de către un glas prea modest și prea puțin autorizat, de cât ca să fi putut pretinde a fi luat în băgare de seamă. Pentru așa ceva trebuie și o situație din care să se poată impune atenția, — și de o asemenea situație, pe care din fericire o posedă, fără îndoială că dl Aurel Vlad e om care va ști să se folosească.

Noi, începând dela apariția foii noastre, totdeauna am susținut convingerea, că numai grupându-ne într'un partid nou pe baza principială putem eși din impas. Durere, experiența de până acum ne-a dat cea mai completă satisfacție, pentru-că om real și cu dor de muncă nu există, care se nu fi ajuns la convingerea, că lupta noastră națională nu se poate continua cu succes fără de a ne acomoda în chestiunea organizațiunii partidului împrejurărilor create prin forță majoră.

Ce privește programa respective principiile, pe baza cărora ar fi să se edifice, se se resurecteze partidul național, apoi aceasta problemă e încă departe de a fi lămurită. Aci încape încă destulă discuție. Un lucru e cert și

anume că programul din 1881 trebuie supus unei reviderii minuțioase. Dela compunerea programului național s'au schimbat radical împrejurările, astăzi chestiunile economice și sociale au eșit în primul plan; așa încât acestor chestiuni trebuie dată o deosebită atențiune la compunerea, respective revideria programului.

Ear' ce privește garantarea egalei îndreptățiri a cetățenilor în privința națională, aci încă încape discuție, că oare pentru ajungerea acestui scop este oare inomis delipsă federalizarea Ungariei; pentru-că dacă egala îndreptățire nu se poate realiza pe altă basă, atunci nu încape îndoială, că trebuie înființat partidul federalist?

Noi credem, că egala îndreptățire și justele pretensiuni naționale ale nemaghiarilor se pot realiza și stând pe basa unității statului, acceptând basa pe care au stat un Deák și Eötvös, când s'a adus legea despre egala îndreptățire a naționalităților. Se înțelege de sine, că drepturile garantate naționalităților în aceasta lege, pe noi nu ne mulțumesc, așa încât chiar și în acest cas postulatul nostru trebuie să fie revideria legii despre egală îndreptățire a naționalităților în favorul drepturilor naționale. De altfel având acestea chestiuni o deosebită importanță o se revenim la proxima ocaziune asupra lor.

Rëndul Sașilor.

E desigur o ironie a sortii, atacul îndreptat de deputatul Gál contra gimnasiilor săsești, tocmai atunci, când presa săsească ocupându-se cu situația politică, a ajuns la conclusia, că Sașii trebuie să spriginească guvernul, prin urmare și proiectul învățământului lui Berzeviczy, după cum reese chiar din articolul de fond al lui »Kronstädter Zeitung» de Duminecă.

Deputatul Gál a ținut adecă, în ședința de Luni, o furioasă vorbire șovinistă contra școlilor medii săsești și contra reuniunii lor religioasă »Gustav Adolf». El a depus pe masa prezidențială mai multe cărți folosite în școlile săsești, zicând, că în ele nu reese existența dreptului de stat maghiar. Apoi a zis, că reuniunea »Gustav Adolf» nu urmărește scopuri religioase, ci face agitație pentru germanism. E drept că au primit ajutoare bănești și unele parochii evanghelice, negermane, dar' asta s'a întemplat numai ca să orbească lumea.

Se vede că Maghiarii nu vreau să întindă mâna, ca să le-o lingă Sașii prudenți și circumspecți!

Frații Slovaci și limba maghiară.

Prea năsdărăvana nisuiță de maghiarisare a trezit sentimentul național chiar și la frații Slovaci din comitatul Bichiș — crezuți până de curind ca deplin „cucerii pentru idee“.

Dovadă faptul următor:

In comuna Totkomlos s'a ținut adunarea credincioșilor evanghelici, unde protopopul Veress József, cunoscutul șovinist voia să conducă adunarea în limba maghiară. Credincioșii nu l'au ascultat, ba l'au amenințat atât de aspru pe dl protopop încât a fost silit să dispară din biserică, și să se refugieze în casa parochială, unde marele patriot a căzut amețit la pământ — în urma fricei ce îndurase pentru propagarea „ideii“.

In chipul acesta din adunarea aceasta nu s'a ales nimic, ci a trebuit convocată o nouă adunare — la care curajosul campion al ideii, dl Veress, a aflat de bine se nu mai meargă în persoană, ci a trimis în locul seu pe preotul Ion Zwariny, care știe să vorbească și în limba slovacă. Atunci s'a întemplat că inspectorul Daniel Háviar luând presiidiul a început să vorbească ungurește.

Atât le-a trebuit fraților Slovaci, săturați de atâta ungarisare, ca să isbucnească în proximal moment o larmă infernală.

Un slovac, înfuriat peste măsură s'a repezit la scanul presi-dial, adresând patrioticului inspector următoarele cuvinte:

— „Mă căne, nu știi tu că noi nu simtem unguri, fără suntem slovaci? De ce vorbești cu noi ungurește? Și apoi nu știi

atâta omenie să te ridici de pe scaun, când vorbești cu noi“?

Fratele Slovac a fost ce-i drept îndrumat la ordine, dar' el a spus ce are pe inimă. Aceasta demonstrație și de altfel a avut rezultatul dorit, căci la proxima adunare patrioticul inspector a aflat de bine să vorbească poporului în limba lui maternă, în cea slovacă.

Eată cum învață șovinistii să lupte pentru drepturile limbii materne — și cei mai uitați Slovaci.

Societatea pentru fond de teatru.

Societatea pentru fond de teatru român își va ținea anul acesta adunarea generală în Brad în Zarand, un mic raiu al Ardealului, plin de amintiri istorice, în care fiecare movilă, fiecare brad vorbește de lupte și de suferințe.

Comitetul local din Brad, unde se va ținea anul acesta adunarea generală a »Societății pentru crearea unui fond de teatru român« a stabilit astfel programa festivităților cari se vor aranja cu ocaziunea aceasta în Brad, în zilele de 15/28 și 16/29 August a. c.:

1. Sâmbătă în 14/27 August a. c., la orele 7 p. m. primirea comitetului la gara din Brad.
2. Sâmbătă la 8 ore p. m., seara de cunoștință în sala »Central«.
3. Duminecă în 15/28 August a. c., la 10 ore a. m. serviciu divin, în biserica gr.-or. din Brad.
4. La orele 11 a. m., ședința I, în sala de gimnastică.
5. La orele 2 p. m., banchet.
6. Seara la orele 8, concert împreună cu teatru.
7. Luni în 16/29 August la orele 9 a. m. ședința II. tot acolo.
8. Luni seara, petrecere cu dans.
9. Marți în 17/30 August a. c., excursiune.
10. In decursul festivităților »Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei« va aranja o expoziție din lucruri de mână pregătite de femei zarandene.

Mai zice moșul, — ș'apoi ris...
Se hărăhesc cu toții...
Pe-o parte cușmele ș'-au pus
Și unchii și nepoții.

II.

Cimpoaiele răsună 'n sat
Și fluerele-aiurea, —
Verdeața mândru a 'mbrăcat
Și lunca și pădurea; —
Florar, e-atita de măreț
Că nu-i ca el sub soare
Și nu e 'n lume cântăreț
Să cânte-atita floare!

III.

In cor cântând flăcăii vin
Cu frunze verzi din dealuri,
De brîu la fete le anin... —
Străbune idealuri!! —

Și curg la horă toți — gătiți
Ca 'n zi de sârbătoare —
Bătrînii par întineriți
Iar junii flori în floare...

„De-a Domnu să trăiți!“ — ori-când
Vlăstari din neam de frunte,
In cânt și horă rămânând
Feți june și cărunte!

Vă meargă vestea peste mări,
Pe unde vântul mână,
Ș'ajungă faima 'n nouă țări
De nația Română...

Și hora noastră fe ea
Vestită pretutindeni!
Și portul nostru — preamărit,
Ca ziua de Armîndeni!!

1 Maiu 1904. Crușu-Delasăliște.

Programa specială se va publica mai târziu și va distribui oaspeților.

Comitetul a adresat apoi Românilor din Zarand, următorul călduros apel:

»Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, un factor principal de cultură al Românilor din Ungaria, își va sârba adunarea generală din est-an în Brad, la 15/28 și 16/29 August a. c.

Prima-oară avem fericirea și noi zarandenii, de a putea saluta în mijlocul nostru pe reprezentanții unei societăți, a cărei devisă e: luminarea neamului român prin teatru național.

Să folosim deci ocaziunea dorită, pentru a ne achita în mod demn de o datorință națională, ce ni-se impune prin spriginirea morală și materială a acestui valoros așezământ cultural.

Subscrisul comitet speră, că onoratul public român din Zarand, deși nu se poate mândri cu o stare materială înfloritoare, ba nici chiar cu un an mănșos; totuși se va avânta cu aceasta ocaziune la culmea datorinței sale. Drept aceea ne îndreptăm către frații noștri, Românii din Zarand, cu rugarea călduroasă, ca cât mai mulți să se înscrie de membrii la »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, să jertfească fiecare bănuțul seu în favorul Thaliei române și să se prezenteze cât mai mulți la sârbară ei!

Insuflețirea obștească și jertfa curată va dovedi puterea noastră de viață, dorul de lumină și dragostea față de așezămintele sfinte ale culturii naționale.

Ca să ajungem le un rezultat, care se ne servească spre onoare: apelăm la preoții și învățătorii noștri — pionerii culturii naționale, la tinerimea studioasă, — mândria și speranța neamului nostru, la inteligența și toți oamenii de inimă din sinul poporului nostru, și îi rugăm: *onorati-Ve și onorați-ne cu prezența Voastră!*

Să jertfim pe altarul Thaliei române!

Brad, 12/25 Iulie 1904. Pentru comitetul aranjator: Vasile *Damian*, president. Dr. I. *Radu*, secretar. Dr. Pavel *Opriș*, v.-preș., Dr. I. *Papp*, cas-sar. Alex. *Draia*, controlor.

Menuett.

După *Guy de Maupassant*.

— „Necazuri, lovituri crude de-ale sorții, nu se prea leagă de mine“, zise Jean Bridelle, un flăcău cam tomnatec, care trecea de un sceptic fără păreche. „Am văzut și războiul“, am luat parte la cele mai înspăimântătoare lupte și pot să mărturisesc, că saream peste cadavre fără să-mi fie milă, fără să mă înduioșez.

Vezi multe lucruri în lumea asta, de multe-ori ești părtașul fericirii sau nefericirii mari și-ți gândești atunci, că nu le vei uita nici-odată și cu toate astea le uiți. Și de multe-ori se întemplă, că mai ușor stai vreme îndelungată, vieța întregă poate, sub impresia neștersă a unei întemplări mai mici, de tot neînsemnată la întâia vedere ori gândire.

Eu îmi amintesc de multe-ori câteva întemplări de altă-dată, întemplări vechi pe cari alții, cari au fost părtași la ele, le-au uitat cu totul. Mie însă, intrându-mi până în adâncul sufletului, îmi suut proaspete și astăzi încă în memorie.

Vă voi povesti o astfel de întemplare și nu veți pricepe poate, cum m'a impresionat un lucru așa de neînsemnat.

*) Războiul franco-german din a. 1870/71. Traduc.

Condițiuni de primire

în școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu și în internatul aceleia.

In clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari dovedesc prin atestat de botez, că au implinit cel puțin vârsta de 9 ani;

b) cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV. cl. elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe basa unui examen de primire, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa a IV-a elementară.

In celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin atestatul școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

In lipsa unui astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V. și VI. dela școala elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei, se poate face numai pe basa unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministrului regesc-ungar de culte și instrucția publică, d-to 11 August 1887, Nr. 29000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prima-dată la școala noastră, au să producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

In cursul complementar (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §-ului 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele patru clase ale școlii civile. Se pot primi și eleve, cari au absolvat cu calcuți buni numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absorva toate cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1904-1905 se pot face din 1—6 Septemvrie 1904, stilul nou.

Examenul de emendare, se țin în 1 Septemvrie 1904 st. n., la 8 ore a. m., cu elevele cari s'au anunțat la direcțiune.

Acum sunt de cincizeci de ani. Pe atunci eram tinăr și studiam dreptul. Puțin cam melancolic, cam filosof, cum eram, nu aflam încă o plăcere nici în cafelele zgomotoase, nici în mijlocul studenților și nici în societatea femeilor. Mă sculam de regulă de vreme și era una dintre plăcerile mele cele mai mari, să mă duc în fiecare dimineață la opt ceasuri și să mă plimb în vechiul parc Luxembourg.

Parcul acesta — o grădină uitată din veacul al optsprezecelea — avea destul farmec. El îmi reamintea eleganța, gustul moșilor noștri, francezii și Franța de altă-dată. Avea multe șiruri de arbori frumoși, straturi cu flori, cărări șerpuitoare, grupe de tușiuri, bănci multe, cu deosebire de peatră, ear' într'un colț câțiva stupi cu albine.

Acolo, după-ce treceam de multe-ori printre straturile cu flori, mă așezam pe câte-o bancă și începeam să citesc. De multe-ori îmi cădea cartea din mână, pe genunchi și dându-mă gândurilor, visam, visam mereu... Auzeam în depărtare zgomotul surd al orașului și mă simțeam așa de bine în singurătate-mi, încât n'as fi schimbat cu nimeni în momentele acelea.

Intr'o dimineață observai, că nu eram singur în parc după cum credeam eu, ci mai încolo, pe lângă tușiurile cele mai înalte, se plimba și un domn bătrân, slab, mic de statură, și după părerile mele, foarte intere-

In 3 Septemvrie 1904 st. n. la 8 a. m. se țin examenele de primire, eară în 4 Septemvrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima-dată la aceasta școală, o taxă de înmatriculare de 4 cor., solvită odată pentru totdeauna. Aceiași didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a Reuniunii femeilor române, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentru-ca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 400 cor. pe an, plătită înainte în două sau cel mult în patru rate. Spesele pentru cărțile trebuincioase, pentru materialul de scris, desemn și lucru de mână, nu sunt cuprinse în taxa amintită. Acestea se poartă separat de părinți, precum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voiește să iee orele singură, se socotește la 2 ore pe săptămână taxa de 18 cor.*) pe lună; dacă 2 eleve iau împreună instrucțiune în aceeași oră, taxă se socotește la 2 ore pe săptămână cu 9 cor. de elevă; sau

b) dacă o elevă voiește să iee orele singură, se socotește la 2 ore pe săptămână taxa de 12 cor.*) pe lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași oră, taxă se socotește la 2 ore pe săptămână cu 6 cor. pe lună, de elevă.

Instrucțiunea de limba franceză, câte 2 ore pe săptămână se socotește pe lună cu 2 cor. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase, lângă parcul orașului, și e provăzut cu apeduct, baie proprie și lumină electrică, încât ofere cele mai bune condiții igienice.

*) Din care sumă, 2 cor. se contează pe lună institutului, pentru susținerea fortificațiilor în stare bună.

sant. Purta ghete cu nasturi de argint, pantaloni scurți, haine de o culoare galbenă-roșietică, o cravată mică și o pălărie cenușie, care mă făcea să gândească la vremuri vechi. Purta un baston admirabil, cu mânerul de aur, care trebuia să fie vre-o amintire prețioasă.

Străinul acesta mă mira foarte mult, ear' mai târziu mă interesa peste măsură.

Intr'o dimineață, când el se credea singur, neobservat de nimeni, cu cea mai mare mirare îl văzui cum începu să facă tot felul de gesturi cu mâinile, tot felul de pași, reverente, luă o ținută elegantă, surse, ca și când s'ar afla înaintea publicului, salută în dreapta și în stânga și — era de mirat și de ris chiar — începu să danseze.

Rămăsei ca înmărmurit de mirare și mă întrebam singur, care din noi doi trebuie să fie nebun, eu ori el.

Apoi, de-odată încetă de-a mai dansa, se reculese, surse din nou și retrăgându-se câțiva pași, aruncă sărutări cu mâna lui tremurândă. In urma acestora, începu să se plimbe liniștit pe cărări.

Din dimineața aceea nu-l mai perdui din vedere.

Simțeam, ca o recerință neamă-nabilă, să-i fac cât mai curind cunoștința și nu mult în urmă, într'o dimineață, cutezai să-i zic apropiindu-mă de el:

FEL DE FEL

Reclamă modernă. În Paris de o vreme încoace sunt foarte căutați oamenii cu chelie mare spre scopuri de reclamă. Li-să tipăresc afișuri pe chelie și norociții au apoi datoria plăcută să ia cafelele și birturile de-arindul, prețutindenea să consume ceva, pentru ca oamenii să aibă timp să cetească conținutul afișului. Dar a pățit'o „sod“ un astfel de reclamagiu cu un polițist, care tocmai trecea pe lângă terasa cafelei unde „omul-reclamă“ bea în tignă o limonadă și lăsa să-i cetească trecătorul afișul de pe chelie. Polițistul se apropie de el și-l întrebă: „Dle ești timbrat?“ — Cum? Să prefăcu „omul-reclamă“. — „Te rog chelia D-Tale e un afiș, prin urmare trebuie să fie timbrată“. Luă pe „omul-reclamă“ de braț și-l duse la cea mai apropiată secție. Deci de-aci înainte acești oameni vor apărea cu chelia timbrată.

Un mare pasivist al comitatului Hunedoarei s'a exprimat astfel despre pășirea bărbătească a deputatului Dr. Vlad în dietă: „E ușor lui Vlad să vorbească așa în dietă, dar ean să'l vedem vorbind așa în congregația din Deva!“

Ș'apoi să nu rzi?!

Un cancelist

afliă imediat aplicare în cancelaria notarului cercual Petru Damian din Berény u. p. Szászváros. Cei cu praxă sunt preferiți.

1-2

Un tinër

cu scrisoare frumoasă, care să se priceapă la cartea funduară afliă imediat aplicare în cancelaria subscrisului.

Dr. STEFAN ROZVÁNY
advocat
Maros-Ilye.

ASIGURĂRI

≡ contra focului ≡

în condițiile cele mai favorabile, cu premii mai ușoare ca la alte bănci, primește

„Assicurazioni Generali“

cea mai mare bancă de asigurări din AUSTRO-UNGARIA. Are numai fonduri proprii (avere agonisită în cei 79 ani de când există) 228 milioane coroane. În fiecare an crește această puternică bancă, cu câte 20,000,000 coroane, creștere curată.

Fiind așa bogată, și la prețuirea pagubelor de foc e mai culantă ca ori-ce altă bancă!

În ORĂȘTIE are agentură principală care primește asigurări. — A să cere informațiuni la administrația acestei foi!

„ARDELEANA“
inst. de credit și economii. în Orăștie.

AVIS.

Să face cunoscut, că Direcțiunea institutului de credit și economii „Ardeleana“, a decis a introduce unele nouă ușurări pe seama clientelei sale, și anume: **Incepând cu 1 Iulie n. 1904:**

1. la împrumuturile **hipotecare și la cambiile cu acoperire hipotecară, cari sunt sub 500 cor., se vor socoti numai interesele de 8% fără ori-ce alte taxe ori provisiuni!;**

2. la împrumuturile **hipotecare și la cambiile cu aco-**

perire **hipotecară peste 500 cor., se iau numai 7%, iar provisiunea se reduce la jumătate (dând astfel cel mult 1/2%).**

3. **Cambiile comerciale se escomptează cu numai 7%, fără ori-ce alte taxe, și se admit și pe 6 luni.**

4. **La celalalte cambii încă s'a redus provisia la jumătate.**

5. **La depunerile spre fructificare vechi, rămâne procentul vechiu (5%), iar după depunerile nouă se vor solvi în viitor numai 4 1/2%, plătind institutul și darea pentru ele.**

Orăștie, în Iunie 1904.

Directiunea.

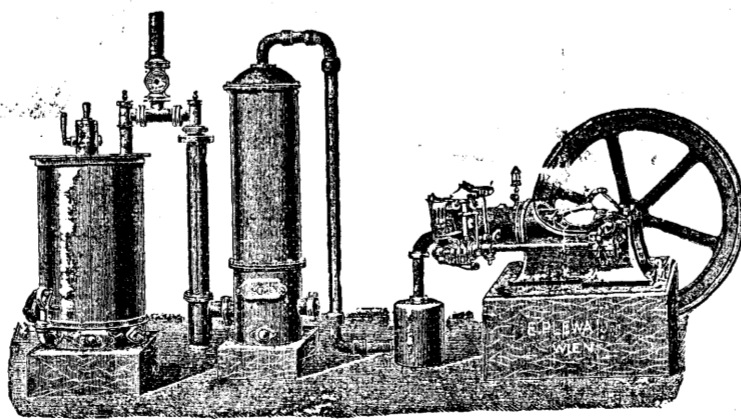
Medalia de aur dela Expositia științifică din București, 1903.

B. DÉNES, BUDAPESTA

VI. Váci körut 61.

representantul și depositul general pentru Ungaria, a fabricii ces. reg. privilegiate de mașini și motoare, a inginerului E. Plewa, succesorul firmei Brauner și Klasek
Motoare de benzin, gaz, petrolu și vapor, 2—100 PH., locomobil de benzin și petrolin 2—20 PH.

Tot aceieași motoare provăzute cu arangeament pentru gaz sugativ, reduc cheltuelile de fiecare putere de cal pe oră cu 2—3 fileri!

Prețuri ieftine și condiții de plată favorabile!

Catalog gratis și franco.

Să primesc reprezentanți solizi în provincie.

Sz. 1625—1904. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonata.

Az algyógyi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirrē teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz és hitelintézet végrehajthatónak Barza Ruszán végrehajtást szenvedők elleni 100 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az algyógyi kir. jbiróság területén levő Nyirmezőn fekvő a nyirmezői 69 sz. tjkvben A † 2 rsz. a. foglalt 2098 hrsz. 8 K, 3 rd. 2874 hrsz. 41 K, 4 rd. 2880/1 hrsz. 19 K, 5 rd. 2890 hrsz. 16 K, 6 rd. 2891 hrsz. 16 K, 11 rd. 4362 hrsz. 2 K a 155 sztkvben A † 3 rd. 2908, 2910 hrsz. 18 K 4 rd. 2924/1 hrsz. 6 K a 465 sztkvben A † 1 rd. 775—788 hrsz. 175 K, a 250 sztkvben, A † 1 rd. 3755, 3796 hrsz. 3 K, 2 rd. 3837—3840 hrsz. 16 K, a 287 sztkvben A † 1 rd. 4400—4420 hrsz. 315 Korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi október hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Nyirmező községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint telekkvi hatóság, Algyógy, 1904. évi április hó 27-én.

Forgách kir. albiró.

Szám 3745—1904. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonata.

A szászvárosi kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság közhirrē teszi, hogy Deminoui Toma és Percza Lázár végrehajthatónak Popeszk Florea és Ed. Popesk Danila végrehajtást szenvedő elleni 247 K 47 fil. tőkekövetelés s jár. iránti

végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbiróság) területén lévő a Felsővárosvízen fekvő a felsővárosvízi 349 sztkvben A † 2 rd. 2061 hrsz. ingatlanra 12 K, az u. o. 559 sztkvben A † 1 rd. 830 hrszra 5 K, A † 2 rd. 1553 sztkvben A † 2 rd. 1553 hrszra 10 K, az u. o. 28 sztkvben A † 1 rd. 88 hrszra 5 K, A † 2 rd. 97—99, 103 hrsz. ingatlanra 420 K

A † 3 rd. 597 hrsz. ingat.	81 K
A † 5 rd. 638	77
A † 9	73
A † 10	22
A † 12	1
A † 13	30
A † 14	10
A † 15	93
A † 17	62
A † 18	52
A † 20	21
A † 22	18
A † 23	19
A † 25	43
A † 26	87
A † 27	35
A † 28	56
A † 29	20
A † 30	1
A † 32	1
A † 33	21 K

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi augusztus hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Felsővárosvíz községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelete 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szászváros, 1904. évi május hó 21-én.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Sóhalmy kir. albiró.

„TIPOGRAFIA NOUĂ“
în Orăștie

provăzută cu cele mai nouă și elegante soiuri de litere, — se oferă Onor. Public pentru tipărirea de cărți, broșuri, foi, anunțuri, invitări, placate, și ori-ce alt soi de tipărituri.

Numărul de față al foi „LIBERTATEA“, tipărit în „Tipografia Nouă“ presintă și el în parte bogăția și variația caracterelor de care dispune.

Prețuri moderate!

Executare repede!

Tiparul propriu, „Tipografia Nouă“, în Orăștie.